

1. ЗВЕДЕНИЙ ІНДЕКС ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗІВ¹)

ГОЛОВНЕ

У квітні більшість основних видів економічної діяльності продемонстрували суттєве поліпшення ситуації. Але на тлі все ще песимістичних настроїв бізнесу та посиленних карантинних обмежень в окремих регіонах «червоної зони» епідеміологічної небезпеки таке покращення здебільшого поки що є ефектом низької статистичної бази порівняння минулого року, коли у березні-квітні 2020р. спостерігався пік негативного ефекту на всі сфери економіки від дії глобальних жорстких карантинних обмежень як всередині країни, так і поза її межами. Тобто суттєво кращі кількісні дані квітня 2021р. наразі лише підтверджують той факт, що бізнес успішно адаптувався до роботи в умовах карантину. Разом з тим ми не можемо поки говорити про посткризове оздоровлення економіки. На це потрібно більше часу.

Довідково. За даними Національного банку індекс очікувань ділової активності у квітні 2021р. знизився нижче рівноважного значення і становив 46,9 п. проти 51,4 п. у березні 2021р.).

Так, у січні-квітні 2021р., вперше з грудня 2019р. відбулося зростання ЗІВ на 0,7% («мінус» 3,0% у I кв. 2021р. та 5,9% за 4 міс. 2020р. відповідно).

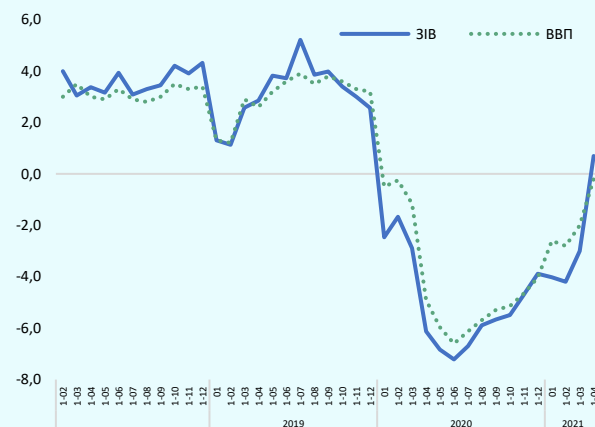
Позитивний внесок у динаміку ЗІВ сформували промислове виробництво та внутрішня торгівля. У свою чергу, будівельна галузь та сфера транспорту, хоч і продемонстрували негативні результати, проте зменшили негативний тиск на показник ЗІВ в цілому.

У сільському господарстві ситуація лишається складною, що сформувало негативний внесок до показника ЗІВ.

Як результат, Мінекономіки оцінює незначне скорочення обсягів ВВП на рівні 0,2% (падіння на 2,0% у I кв. 2021р., на 4,9% за 4 міс. 2020р.).

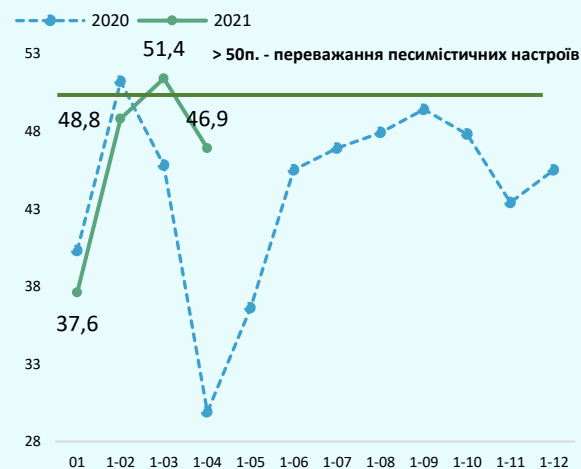
Ключові показники	Місячна зміна, %			Кумулятивна зміна, %		Внесок, в.п.
	04.20	03.21	04.21	01.-04.20	01.-04.21	
Промисловість	-15,1	2,1	13,0	-7,0	1,5	0,82
Будівництво		-11,5	12,9	-4,5	-5,3	-0,47
Сільське господарство	-0,2	-2,3	-4,6	-1,4	-4,7	-0,25
Торгівля ²	X	X	X	-0,4	5,1	1,03
Транспорт ²	X	X	X	-10,6	-4,2	-0,45
ЗІВ ¹	X	X	X	-5,9	0,7	X
ВВП	X	X	X	-4,9	-0,2	X

Рис.1.1 ЗІВ та ВВП, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Дані Держстат, розрахунки Мінекономіки

Рис.1.2 Індекс ділових очікувань у 2020-2021рр., пунктів

Джерело. Національний банк України

¹ Зведений індекс виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (ЗІВ) відображає динаміку діяльності виробничої сфери національної економіки у відповідному періоді. ЗІВ розраховується на базі звітних даних по індексах фізичного обсягу виробництва ВЕД "Сільське господарство", ВЕД "Промисловість", ВЕД "Будівництво", ВЕД "Транспорт" та ВЕД "Оптова та роздрібна торгівля". Зважаючи на те, що виробнича сфера в обсязі ВВП займає близько 55%, ЗІВ має тісний кореляційний зв'язок з динамікою ВВП. Тому, оціночний показник ВВП розраховується, виходячи з ретроспективної кореляційної залежності між ЗІВ та ВВП.

У січні-квітні 2021р. позитивні результати діяльності продемонстрували:

внутрішня торгівля – як за рахунок активного розвитку роздрібного сегменту ринку в умовах продовження стимулювання споживчого попиту з урахуванням збільшення соціальних стандартів та матеріальної підтримки з боку держави бізнесу та населення, так і оптового товарообороту на тлі покращення попиту на послуги галузі з боку реального сектора економіки;

промисловість як за рахунок сприятливої кон'юнктури на зовнішніх сировинних ринках, так і поступового відновлення попиту з боку основних користувачів продукції галузі, пристосування до складних умов функціонування.

Інші ключові ВЕД також продемонстрували поліпшення результатів своєї діяльності у квітні, проте за підсумками 4 міс. вони все ще лишаються в негативній зоні:

транспорт – через те, що в окремих регіонах «червоної зони» всередині країни діяли обмеження на роботу всього громадського транспорту (у т. ч. і метрополітену) та продовжували діяти зовнішні обмеження на пасажирські авіаперевезення на міжнародних напрямках у більшості країн світу. Також тривало скорочення обсягів вантажних перевезень на тлі низького попиту з боку сільського господарства через менший врожай с/г культур у 2020р. та менші обсяги транзиту природного газу (трубопровідний транспорт), що безпосередньо пов'язано з реалізацією умов нового транзитного контракту²;

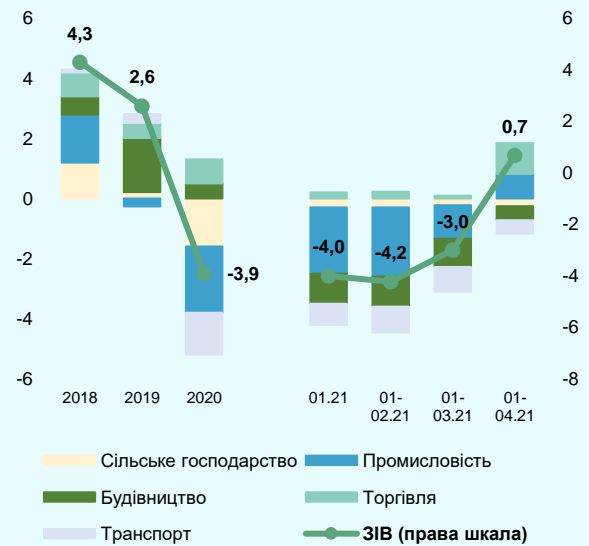
будівництво в умовах низької ліквідності приватного сектору та збільшення рівня витратності виконання будівельних робіт на тлі здорожчання проміжних матеріалів, що негативно позначається на інженерному та нежитловому будівництві.

Однак у сільському господарстві у квітні ситуація залишається досить складною. На галузь продовжує тиснути отримання нижчого врожаю, що призвело до здорожчання кормової бази у тваринництві та відповідно збільшення витратності виробництва, а також висока конкуренція на внутрішньому ринку з іноземними аналогами молочної продукції, виробництво якої у переважній більшості країн субсидіюється на досить високому рівні.

Очікування.

У II кв. 2021р. економічне відновлення хоч і продовжуватиме залежати від частоти, тривалості та ступеню жорсткості карантинних обмежень, проте з урахуванням низької бази порівняння минулого року та процесів вакцинації як у світі, так і всередині країни, пристосованості бізнесу до роботи в історично нових умовах, **вийде на позитивний тренд.**

Рис.1.3 Зміна ЗІВ, % до відповідного періоду попереднього року (права шкала) та внески до нього основних ВЕД, відсоткових пунктів (ліва шкала)

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

² Транзитна угода між НАК «Нафтогаз України» та російським ВАТ «Газпром», укладена наприкінці 2019р. строком на 5р. Вона передбачає бронювання потужностей для транзиту в обсязі 65 млрд м³ (178 млн м³/добу) у 2020р. та по 40 млрд м³ (110 млн м³/добу) у 2021-2024 рр. Джерело. <https://bit.ly/3hSC4OS>

2. ПРОМИСЛОВІСТЬ

ГОЛОВНЕ

У квітні (р/р), як і очікувалось, у промисловості спостерігалось значне прискорення зростання виробництва - до 13,0% («плюс» 2,1% у березні 2021р. та «мінус» 15,1% у квітні 2020р.), з урахуванням ефекту календарних днів – зростання на 12,5% («мінус» 2,4% у березні 2021р.).

Основною причиною такого потужного зростання є ефект низької бази порівняння квітня 2020р., коли мало місце суттєве падіння промисловості на 15,1%, на тлі цьогорічного поживавлення світового попиту. Разом з тим, значна частина галузей, орієнтованих на внутрішній ринок, також продемонструвала зростання, яке до того ж перевищує падіння квітня минулого року, що засвідчує пристосованість національних виробників до роботи за перманентних умов карантинних обмежень.

Довідково. За даними Євростату у березні 2021р. порівняно з березнем 2020р. (р/р) індекс промислового виробництва у ЄС-27 зріс на 11,0%, у Єврозоні – на 10,9% (в Україні даний показник становив «плюс» 2,1%).

За даними НБУ промислові підприємства після двох місяців оптимізму, погіршили очікування щодо результатів своєї діяльності, так у квітні 2021р. індекс ділової активності промислових підприємств знизився до 49,8 порівняно з 52,3 у березні 2021р. Очікувалось значне зростання цін на сировину та матеріали, а також на власну продукцію. Водночас, зберігаються позитивні оцінки як щодо обсягів виготовлення продукції, так і щодо обсягів нових замовлень на продукцію. Обсяги нових експортних замовлень, за оцінками респондентів, залишатимуться на попередньому рівні.

У розрізі основних підвидів зростання виробництва у квітні 2021 р. відбулося у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря на 4,5% («плюс» 7,3% у березні 2021р. та «мінус» 4,7% у квітні 2020р.), у добувній промисловості – 6,9% («мінус» 1,5% у березні 2021р. та «мінус» 11,1% у квітні 2020р.) та у переробній промисловості – на 18,0% («плюс» 2,5% у березні 2021р. та «мінус» 19,0% у квітні 2020р.).

Враховуючи вищезазначене, за підсумком 4 міс. 2021р. (п/п) промислове виробництво в цілому, вперше з 2019р., зросло на 1,5% («мінус» 2,0% у I кв. 2021р. та «мінус» 7,0% за 4 міс. 2020р.), у тому числі у переробній промисловості – на 1,6% («мінус» 3,3% та «мінус» 7,5% відповідно), у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 4,2% («плюс» 4,1% та «мінус» 6,8% відповідно). Водночас у добувній промисловості темпи падіння уповільнилися до 0,5%

Рис.2.1 Індекс промислової продукції та внески, зміна, у % (р/р) та в.п.

Джерело. Держстат

Рис.2.2 Індекс промислової продукції у січні-квітні, зміна, у % (п/п)

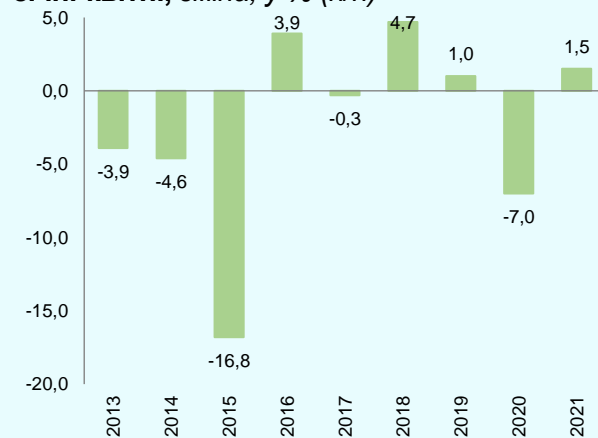

Рис.2.3 Індеси промислової продукції у розрізі основних підвидів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

(«мінус» 2,8% та «мінус» 5,9% відповідно).

Основні види промисловості, % (р/р) та внески

Ключові показники	Місячна зміна, %		Внесок в.п.		Частка у пром., 2020р.
	Березень 2021	Квітень 2021	Березень 2021	Квітень 2021	
Промисловість, в цілому	2,1	13,0	X	X	100
Добувна промисловість	-1,5	6,9	-0,2	1,4	14,3
Переробна промисловість	2,5	18,0	1,3	11,2	64,6
Постачання електроенергії, газу, пари	7,3	4,5	1,0	0,4	19,7
Харчова	-6,2	-3,4	-1,3	-1,0	23
Текстильна	14,6	58,2	0,3	1,2	1,0
Деревообробна, целюлозна, поліграфічна	5,0	32,7	0,1	1,0	3,4
Кокс, нафтопереробка	-2,9	0,1	-0,1	-0,03	2,3
Хімічна	14,3	8,6	0,2	0,1	2,8
Фармацевтика	-18,2	-10,0	-0,3	-0,2	1,6
Будматеріали	3,9	38,8	0,1	1,3	6,3
Металургія	5,2	29,1	0,6	3,5	15,0
Машинобудування	7,6	41,0	0,7	3,8	7,0
Меблі, ремонт і монтаж устаткування	26,1	44,7	0,9	1,6	2,1

Джерело. Держстат, Мінекономіки

Серед промислових ВЕД продемонстрували позитивні результати такі ВЕД, як:

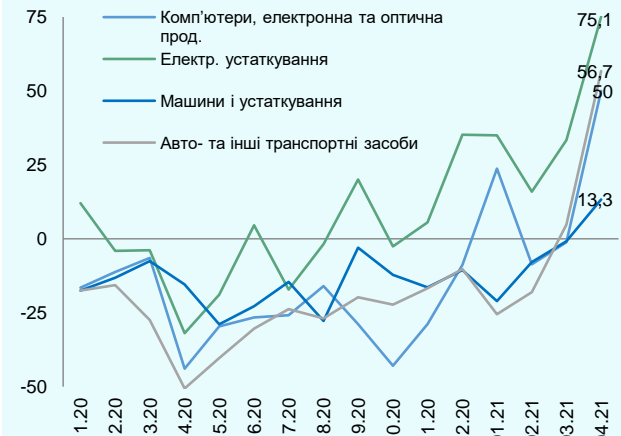
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (зростання у 1,58 раза у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 14,6% у березні 2021р. та «мінус» 38,9% у квітні 2020р.) в умовах адаптації окремих підприємств до перманентних умов карантинних обмежень;

виробництво меблів, іншої продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування («плюс» 44,7% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 26,1% у березні 2021р. та «мінус» 27,3% у квітні 2020р.) на тлі відновлення економічної активності та швидкої адаптації до нових умов функціонування економіки окремих підприємств;

машинобудування («плюс» 41,0% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 7,6% у березні 2021р. та «мінус» 34,9% у квітні 2020р.), зокрема за рахунок пожвавлення виробництва у всіх підвидах на тлі поступової адаптації окремих підприємств до нових умов функціонування, у т.ч. на зовнішніх ринках;

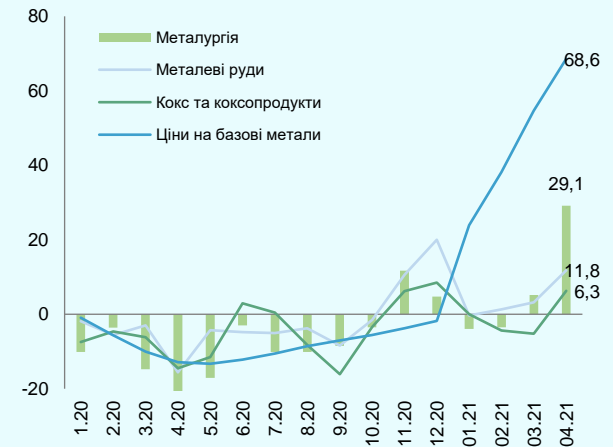
виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції («плюс» 38,8% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 3,9% у березні 2021р. та «мінус» 23,7% у квітні 2020р.) та **виготовлення виробів з**

Рис. 2.4 Основні підвиди машинобудування, зміна, у % (р/р)

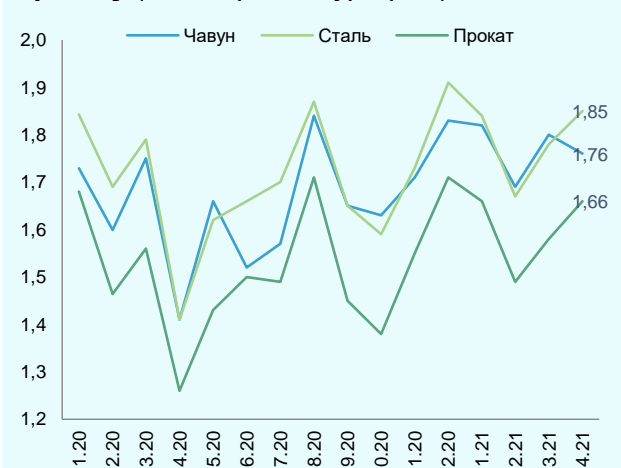
Джерело. Держстат

Рис.2.5 Середні світові ціни на базові метали (дані Світового банку) та металургійне виробництво, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат, Світовий банк

Рис.2.6 Виробництво чавуну, сталі та прокату (дані Укрметалургпром), млн.т

Джерело. Укрметалургпром

деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність («плюс» 32,7% порівняно з «плюс» 5,0% та «мінус» 20,9% відповідно) за рахунок попиту з боку окремих видів будівництва на тлі початку нового будівельного сезону (за даним Держстату у квітні 2021р. (р/р) індекс будівельної продукції зріс на 10,2%, у т.ч. житлового будівництва – на 40,1% відповідно);

металургія («плюс» 29,1% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 5,2% у березні 2021р. та «мінус» 29,6% у квітні 2020р.) та **добування металевих руд** («плюс» 11,8% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 3,2% у березні 2021р. та «мінус» 15,6% у квітні 2020р.) за рахунок сприятливої кон'юнктури на зовнішніх ринках чорних металів та залізних руд (за даними Світового банку у квітні 2021р. (р/р) середні ціни на базові метали зросли у 1,7р.);

Довідково. Ціни на залізну руду у квітні 2021 року (р/р) продовжували збільшуватися високими темпами, що обумовлено значним попитом, як з боку китайського ринку, де завдяки державному стимулюванню відновилися інфраструктурні проекти у сфері будівництва житла та доріг, які потребують великої кількості сталі, так і ринків інших країн, які, по мірі їх виходу з пандемії реагують на заходи стимулювання. Відповідно, ціни на залізну руду у квітні (р/р) зросли у 2,1 раза (зростання у 1,9 раза у березні 2021р. та «мінус» 9,6% у квітні 2020р.).

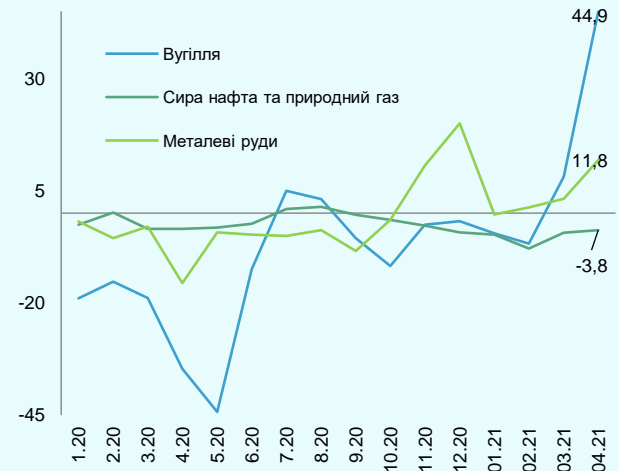
За даними Worldsteel за 4 міс. 2021р. в Україні виробництво сталі зросло – на 7,2% (у світовому рейтингу виробників сталі Україна посіла 13 місце серед 64 країн виробників), виробництво чавуну зросло – на 9,0% (у світовому рейтингу виробників чавуну Україна обіймає 10-ту позицію серед 38 країн-виробників).

виробництво хімічних речовин і хімічної продукції («плюс» 8,6% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 14,3% у березні 2021р. та «плюс» 8,5% у квітні 2020р.) в умовах активної фази проведення посівної кампанії у сільському господарстві;

добувна промисловість («плюс» 6,9% у квітні 2021р. проти «мінус» 1,5% у березні 2021р. та «мінус» 11,1% у квітні 2020р.) за рахунок високої кон'юнктури на зовнішніх ринках на залізні руди та відновлення внутрішнього попиту на вугілля;

постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря («плюс» 4,5% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 7,3% у березні 2021р. та «мінус» 4,7% у квітні 2020р.) на тлі продовження відновлення економічної активності реального сектору економіки, що сформувало підвищений попит на енергетичні ресурси, у т.ч. видобуток кам'яного та бурого вугілля («плюс» 44,9% у квітні 2021р. порівняно з «плюс» 8,1% у березні 2021р. та «мінус» 34,7% у квітні 2020р.).

Рис.2.7 Основні підвиди добувної промисловості, зміна, у % (р/р)

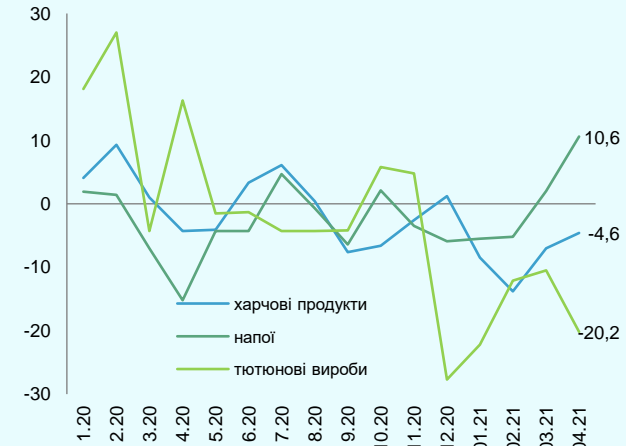
Джерело. Держстат

Рис.2.8 Добування кам'яного вугілля, виробництво та споживання електроенергії, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат, Міненерго

Рис.2.9 Основні підвиди виробництва харчових продуктів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

Довідково. У розрізі видів електростанцій у квітні 2021р. частка гідроелектростанцій становила 9,6% (виробництво збільшилось у 1,2 раза у квітні 2021р.), атомних – 59,3% («плюс» 13,9% відповідно), вітрових – 1,7% («плюс» 1,0% відповідно), теплових електростанцій (ТЕЦ, ТЕС) – 27,5% («плюс» 0,7% відповідно). Водночас, частка сонячних електростанцій складала 2,01% (виробництво зменшилось на 34,9% у квітні 2021р.).

Уповільнили темпи падіння такі промислові ВЕД, як: виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів падіння уповільнилось (до «мінус» 3,4% у квітні 2021р. проти «мінус» 6,2% у березні 2021р. та «мінус» 5,3% у квітні 2020р.) за рахунок відносного покращення ситуації у птахівництві на тлі зняття обмежень на експорт до окремих країн та продовження стимулювання споживчого попиту на внутрішньому ринку.

Поряд з цим, низьке забезпечення сировиною з боку сільського господарства внаслідок неврожаю 2020р. негативно вплинуло на її переробку (за даними Держстату за підсумком 2020р. врожай соняшнику зменшився на 14,1%, цукрового буряку – на 10,3%, овочів на 0,4% та плодів і ягод на 5,6%), а висока конкуренція з боку імпорту на внутрішньому ринку негативно впливала на виробництво молочної продукції (за даними ДМС у квітні 2021р. (р/р) імпорт молочної продукції (гр.401-404) зріс на 29,9% (у 1,5 раза у квітні 2020р.).

Крім того, дія карантинних заходів, зокрема у країнах-торгових партнерах, а також низький попит з боку вітчизняних закладів громадського харчування виступали додатковими стримуючими чинниками розвитку виробництва харчових продуктів та напоїв.

виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів («мінус» 10,0% у квітні 2021р. порівняно з «мінус» 18,2% у березні 2021р. та «плюс» 17,0% у квітні 2020р.) за рахунок попиту на внутрішньому ринку на тлі дії жорстких карантинних обмежень, які діяли у квітні.

Регіональний розріз

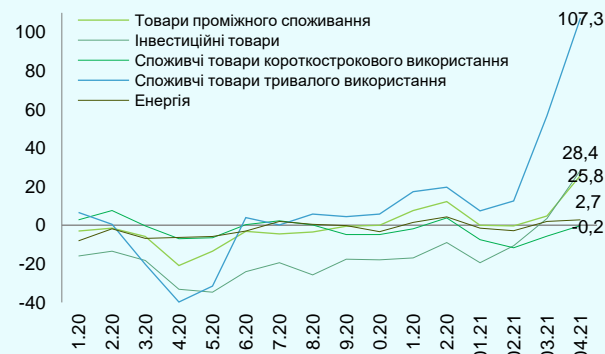
За підсумком квітні 2021р. зростання спостерігалось в 3 регіонах - найбільше у Чернівецькій обл. (на 103% у квітні 2021р.), Тернопільській обл. (на 46,0% відповідно) та Закарпатській обл. (на 42,0% відповідно) на тлі низької статистичної бази порівняння минулого року. Найбільше скорочення – у Луганській обл. (на 28,0% у квітні 2021р.), Кіровоградська обл. (на 10,4% відповідно), Херсонській обл. (на 10,6% відповідно).

Рис.2.10 Індекси основних підвидів виробництва харчових продуктів у квітні 2021р., зміна, у % (р/р)

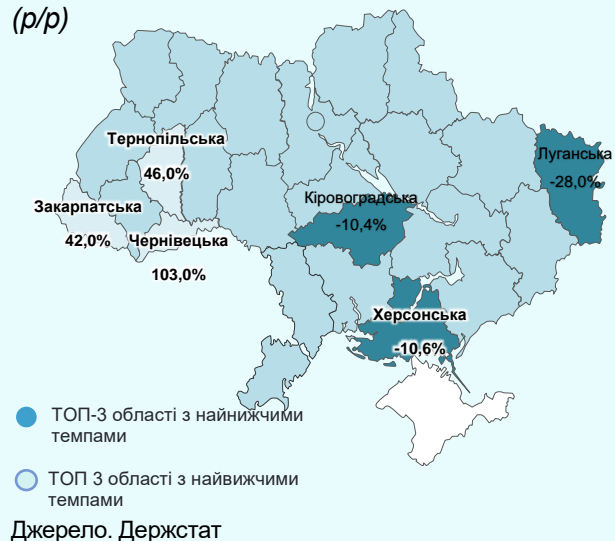
Джерело. Держстат

Рис.2.11 Індекси промислової продукції за основними промисловими групами товарів, зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

Рис.2.12 Регіональний аспект розвитку промисловості у квітні 2020р., зміна, у % (р/р)

Джерело. Держстат

3. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

ГОЛОВНЕ

У квітні 2021р. у с/г виробництві продовжує спостерігатися скорочення обсягів виробництва.

Зважаючи на сезонний характер виробництва рослинницької продукції, з січня по травень валова продукція с/г формується виключно за рахунок виробництва продукції тваринництва.

Динаміка індексу с/г формувалася в умовах поживлення вирощування птиці на тлі зняття у другій половині березня обмежень експорту, які діяли в окремих країнах-торгових партнерах через спалахи пташиного грипу. Водночас, тиск від зростання витрат на виробництво с/г продукції не дозволяв окремим виробникам нарощувати виробництво.

Відтак, у квітні 2021р. виробництво с/г продукції скоротилося на 4,6% («мінус» 2,3% у березні 2021р. та «мінус» 0,2% у квітні 2020р.) та відповідно у січні-квітні 2021р. – на 4,7% («мінус» 4,8% у січні-березні 2021р. та «мінус» 1,4% у січні-квітні 2020р.).

Ключові показники	Місячна зміна, %			Кумулятивна зміна, %		Внесок, в.п.
	04.2020	03.2021	04.2021	01-04.2020	01-04.2021	
Сільське господарство	-0,2	-2,3	-4,6	-1,4	-4,7	-
Підприємства	-	-	-	-0,5	-4,4	-2,3
Господарства населення	-	-	-	-3,6	-5,2	-2,4

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

У розрізі основних підвидів найбільший внесок у формування негативної динаміки індексу с/г продукції мало **виробництво яєць** – «мінус» 13,8% («мінус» 13,7% у січні-березні 2021р. та «мінус» 0,6% у січні-квітні 2020р.), що, зокрема обумовлено зниженням поголів'я через закриття окремих підприємств. Крім того, здорожчання утримання ВРХ продовжувало негативно впливати на **виробництво молока**, яке продовжує демонструвати падіння – на 5,2% («мінус» 4,9% у січні-березні 2021р. та «мінус» 3,6% у січні-квітні 2020р.).

Водночас, зменшило глибину падіння **вирощування с/г тварин** (у живій масі) у підприємствах - до «мінус» 1,9% («мінус» 2,4% у січні-березні 2021р. та «плюс» 1,4% у січні-квітні 2020р.), що пов'язано зі зняттям обмежень експорту продукції птахівництва.

Слід зазначити, у вирощуванні свиней беззмінно спостерігається зростання – на 11,7% («плюс» 12,2% у січні-березні 2021р. та «мінус» 2,3% у січні-квітні 2020р.) на тлі зменшення випадків африканської чуми свиней.

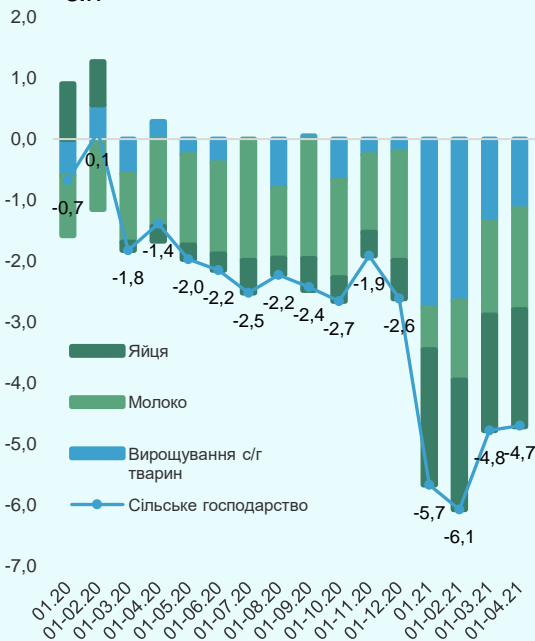
Довідково. Станом на 01.05.2021.поголів'я ВРХ скоротилося на 6,5% («мінус» 6,8% станом на 01.05.2020), птиці – на 6% («мінус» 1,2% відповідно), а свиней – зросло на 5,3% («мінус» 6,2% відповідно). У січні-квітні 2021р. (п/п) обсяги реалізації на забій с/г тварин (у живій масі) зменшились на 3,6% (ріст на 1,7% у січні-квітні 2020р.). За даними Держпродспоживслужби станом на 26.05.2021 було зафіксовано 6 випадків АЧС (11 випадків на відповідну дату 2020р.).

Рис.3.1 Індекс с/г продукції, зміна, %

Джерело: Держстат

Рис.3.2 Внески основних підвидів в індекс тваринницької продукції, в.п

Джерело: Держстат, розрахунок Мінекономіки

Основними факторами, які впливали на с/г діяльність були:

зняття у другій половині березня обмежень експорту продукції з м'яса птиці, які діяли з січня п.р. з боку окремих країн - торгових партнерів через спалахи пташиного грипу в окремих регіонах (17.03.2021 країни ЄС відновили експорт з неінфікованих зон), що сприяло пожвавленню виробництва у експортоорієнтованих виробників;

зростання цін на свинину на зовнішніх ринках через менше «стартове» поголів'я свиноматок у окремих європейських країнах, що підтримувало експортоорієнтованих виробників свинини;

Довідково. За даними ФАО індекс цін на світових ринках на м'ясну продукцію у квітні 2021р. становив 101,8 п. порівняно з 100,1 п. у березні 2021р. та 96,9п. у квітні 2020р.

значне зростання витратності виробництва на тлі подорожчання кормової бази в умовах неврожаю 2020р. та енергоресурсів;

Довідково. За даними Держстату у січні-квітні 2021р. (п/п) середні ціни реалізації зернових культур зросли у 1,6 рази («мінус» 2,3% у січні-квітні 2020р.), ціни виробників постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 4% («мінус» 1,1% відповідно) і добування сирої нафти та природного газу – у 1,5 рази («мінус» 31,6% відповідно).

У січні-квітні 2021р. (п/п) сукупний індекс витрат на виробництво продукції тваринництва зріс на 42,3% («мінус» 5,4% у січні-квітні 2020р.).

високий рівень конкуренції на внутрішньому ринку молочної продукції, виробництво якої у переважній більшості країн субсидіюється на досить високому рівні;

Довідково. За даними ДМС у січні-квітні 2021р. імпорт молочної продукції (гр.401-406) у фізичному вимірі зріс на 20,1% (зростання у 2,7 рази у січні-квітні 2020р.).

низькі закупівельні ціни на молоко у господарств населення зважаючи на значну частку (64,2%) їх у загальному виробництві.

Довідково. За даними Держстату у січні-березні 2021р. закупівельні ціни на молоко у господарств населення порівняно з підприємствами нижчі на 17,6%.

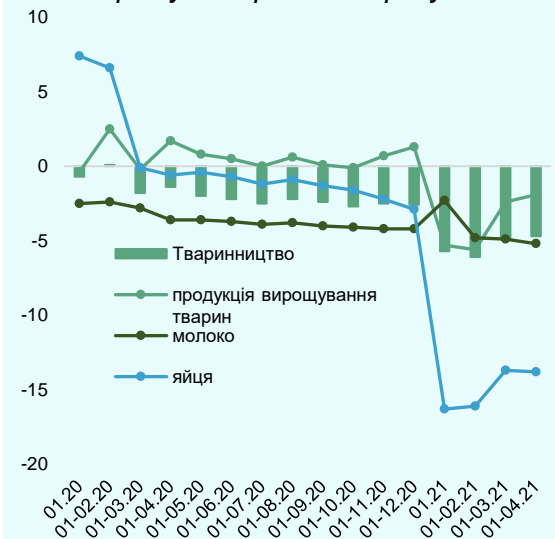
Регіональний розріз

У січні-квітні 2021р. (п/п) зростання спостерігалось в 3 регіонах - найбільше у Дніпропетровській обл. (на 12,7% у січні-квітні 2021р.), Тернопільській обл. (на 11,5% відповідно) та Львівській обл. (на 4,4% відповідно). Найбільше скорочення – у Київській обл. (на 17,3% у січні-квітні 2021р.), Запорізькій обл. (на 13,9% відповідно) та Миколаївській обл. (на 13,2% відповідно), що обумовлено в основному зменшенням обсягів виробництва всіх видів продукції, у т. ч. вагомий вплив мала негативна ситуація у птахівництві.

Посівні роботи

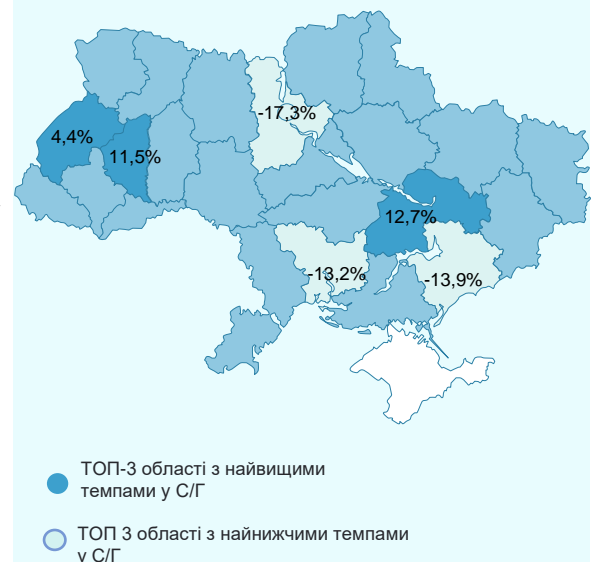
Станом на 13.05.2021, в Україні засіяно 5,9 млн. га ярих зернових та зернобобових культур (78% до прогнозу), цукрових буряків – 0,2 млн. га (100%), соняшнику – 4,6 млн. га (72%) (14,1 млн. га ярих зернових, зернобобових та технічних культур станом на 18.05.2020, 91% до прогнозу).

Рис.3.3 Індекс тваринницької продукції, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис.3.4 Регіональний аспект розвитку сільського господарства у січні-квітні 2021р., зміна, % до попереднього року

Джерело. Держстат

4. БУДІВНИЦТВО

ГОЛОВНЕ

У січні-квітні 2021р. відбулось суттєве уповільнення скорочення будівельної діяльності, що в більшій мірі, пов'язано з ефектом низької статистичної бази порівняння квітня 2020р.

Разом з тим, житлове будівництво у місячному розрахунку продемонструвало зростання, яке до того ж перевищує падіння квітня минулого року, насамперед через очікуване поживавлення іпотечного кредитування за рахунок реалізації програм з іпотечного кредитування та фінансового лізингу житла з боку держави, що сприяло нарощуванню будівництва житлової нерухомості.

Як результат, у січні-квітні 2021р. (п/п), індекс будівельної продукції склав «мінус» 5,3% (у січні-березні 2021р. – «мінус» 12,3% та у січні-березні 2020р. – «мінус» 7,6%).

Довідково. За даними Держстату у квітні 2021р. скорегований індекс на ефект календарних днів зріс на 10,2% (у березні 2021р. – «плюс» 3,2% та у квітні 2020р. «плюс» 15,2%). Частка нового будівництва складала 42,7%, ремонту (капітального та поточного) – 29,1% та реконструкції та технічного переоснащення – 28,2%.

Ключові показники	Місячна зміна, %			Кумулятивна зміна, %		Внесо к, в.п.
	04.2020	03.2021	04.2021	01-04.2020	01-04.2021	01-03.2021
Будівництво	-14,6	-11,5	12,9	-7,6	-5,3	-
Будівлі	-17,3	-5,5	20,6	-4,6	0,3	0,1
Житлові	-26,9	8,6	40,0	-14,3	10,8	2,4
Нежитлові	-9,4	-14,2	7,6	3,8	-7,2	-2,3
Інженерні споруди	-12,1	-17,8	5,9	-10,7	-11,4	-5,4

Джерело: Держстат, розрахунки Мінекономіки

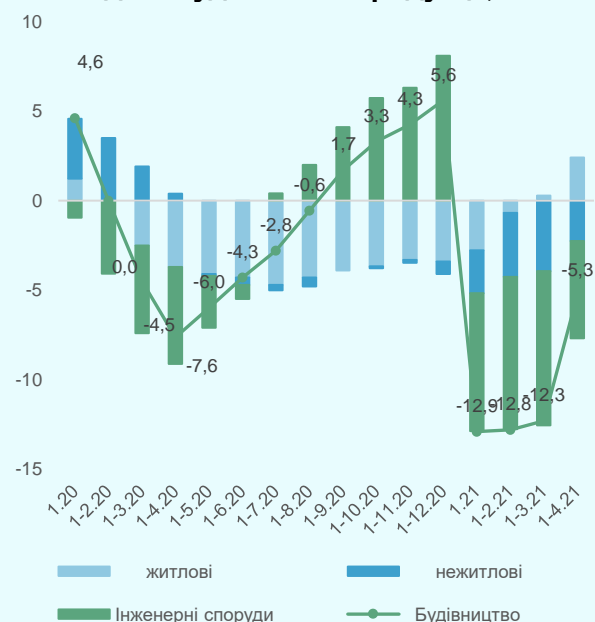
Ключові фактори, що впливали на динаміку будівництва:

очікування поживавлення іпотечного кредитування за рахунок реалізації програм з іпотечного кредитування та фінансового лізингу (обсяги житлового будівництва зросли на 10,8% у січні-квітні 2021р. («плюс» 1,4% у січні-березні 2021р.)).

Довідково. За даними НБУ іпотечні кредити в національній валюті станом на кінець квітня 2021р. порівняно з даними станом на кінець березня 2021р. зросли на 3,6%.

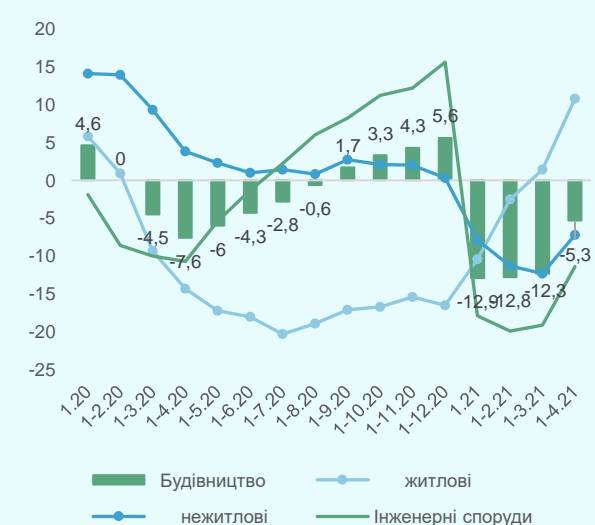
нарощування темпів інвестування з боку державного сектору (темпи скорочення будівництва інженерних споруд уповільнилися до 11,4% порівняно з «мінус»

Рис.4.1 Внески підвидів будівництва в індекс будівельної продукції, в.п

Джерело. Держстат, розрахунок Мінекономіки

Рис.4.2 Індекс будівельної продукції за видами, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

19,1% відповідно);

Довідково. За даними Держказначейства у січні-квітні 2021р. (п/п) фінансування державного дорожнього фонду було більшим на 35,8% порівняно з січнем-квітнем 2020р.

відновлення інвестиційної активності підприємств реального сектору на тлі покращення виробничої ситуації (будівництво нежитлових будівель скоротилося на 7,2% порівняно з «мінус» 12,3% відповідно);

Довідково. У I кв 2021р. (п/п) прибутки підприємств до оподаткування зросли на 9,4%, у т. ч. ВЕД «Промисловість» - у 3,1 раза, ВЕД «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» - у 1,5 раза, ВЕД «Сільське, лісове та рибне господарство» - на 41,1%.

збільшення рівня витратності виконання будівельних робіт на тлі здорожчання проміжних матеріалів.

Довідково. За даними Держстату у січні-квітні 2021р. (п/п) ціни у будівництві зросли на 13,6% («плюс» 1,2% у січні-квітні 2020р.), ціни в межах України на гумові і пластмасові вироби, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 4,6% («плюс» 1,1% відповідно), металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування – на 33,7% («мінус» 12,4% відповідно).

Прийняття в експлуатацію будівель

За підсумком I кв. 2021р. (п/п) площа прийнятих в експлуатацію житлових будівель зросла на 20,5% («мінус» 22% у I кв. 2020р.) за рахунок багатоквартирних будинків, будівництво яких активізувалося після очікувань активізації іпотечного кредитування та гуртожитків, зокрема для військовослужбовців. Площа прийнятих в експлуатацію нежитлових будівель зросла на 2,7% («мінус» 15,5% у I кв. 2020 р.) на тлі зростання попиту з боку підприємств промисловості та торгівлі в умовах поживлення виробництва.

Регіональний розріз

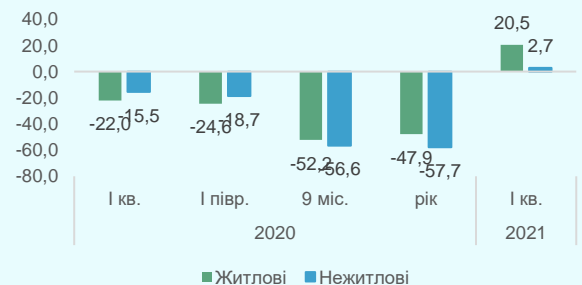
У січні-квітні 2021р. (п/п) зростання спостерігалось в 8 регіонах, найбільше - у Тернопільській обл. (на 32% у січні-квітні 2021р.), Хмельницькій обл. (на 30,1% відповідно) та Рівненській обл. (на 25,9% відповідно). Значне зростання пов'язано, в першу чергу з будівництвом інженерних споруд (інфраструктурні та промислові об'єкти та ін.) та житлових будівель. Найбільше скорочення – у Чернівецькій обл. (на 50% у січні-квітні 2021р.), Херсонській обл. (на 32,9% відповідно) та Вінницькій обл. (на 30,3% відповідно).

Рис.4.3 Індекси будівельної продукції за видами, скориговані на ефект календарних днів, зміна, % до відповідного місяця попереднього року

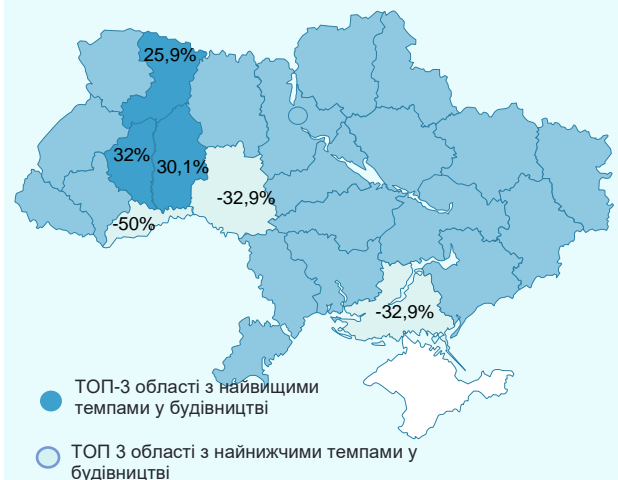
Джерело. Держстат

Рис.4.4 Загальна площа прийнятих в експлуатацію будівель, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис.4.5 Регіональний аспект розвитку будівництва у січні-квітні 2021р., зміна, % до попереднього року

Джерело. Держстат

5. ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

ГОЛОВНЕ

У січні-квітні 2021р. внутрішня торгівля продовжує демонструвати зростання.

За оцінками Мінекономіки за 4 міс. 2021р. відбулося суттєве зростання обсягів випуску внутрішньої торгівлі на 5,1% (0,5% у I кв. 2021р., падіння на 0,4% у січні-квітні 2020р.) з урахуванням подальшого активного зростання обороту роздрібної торгівлі на 14,0% (7,5% у I кв. 2021р., 4,9% за 4міс. 2020р.) з позитивним внеском у розвиток внутрішньої торгівлі на рівні 4,6 в.п. в умовах розширення споживчого попиту та пристосованості галузі до ведення діяльності в умовах перманентних обмежень та заборон.

Водночас, **вперше в цьому році, відбулося зростання оптового товарообороту на 0,9%** (на 3,0% у I кв. 2021р., на 2,7% у січні-квітні 2020р.), **з позитивним внеском до загального обсягу на рівні 0,5 в.п.** Однак таке зростання, певною мірою, пов'язано зі зміною динаміки бази порівняння минулого року (зі зростання на 2,1% за 3 місяці до скорочення на 2,7% за 4 місяці 2020 року).

Ключові фактори, що позитивно впливали на динаміку внутрішньої торгівлі:

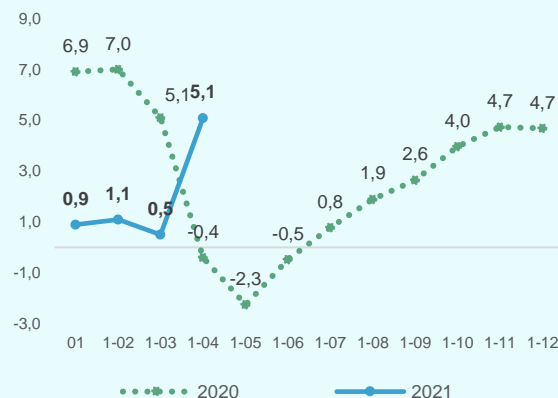
стимулювання споживчого попиту населення в умовах збільшення рівня оплати праці (підвищення мінімальної з/п: з 01.01.2021 до 6000 грн (проти 5000 грн станом на 01.09.2020), перерахунку пенсій для працюючих пенсіонерів (з 01.04.2021 майже 2 млн громадян), індексація грошових доходів населення (починаючи з 02.04.2021 проводитиметься згідно оновленого Порядку (постанова КМУ від 31.03.2021 № 278 «Про внесення змін до Порядку проведення індексації грошових доходів населення»), а також матеріальної підтримки з боку держави бізнесу та населення по 8 тисяч гривень через посилені карантинні обмеження в регіонах «червоної зони» (зокрема, станом на 17.05.2021 таку фінансову допомогу отримали 125 тисяч найманих працівників та підприємців в загальному обсязі 1 млрд гривень);

збільшення обсягів отриманих з-за кордону переказів фізичних осіб у іноземній валюті (за даними Національного банку у квітні 2021р. темпи зростання прискорилися до 43,9% проти 33,1% у березні 2021р. (р/р), скорочення на 2,8% у квітні 2020р.);

зростання споживчого кредитування (станом на кінець квітня 2021р. порівняно з аналогічною датою 2020р. обсяг споживчих кредитів збільшився на 2,3%, на кінець березня 2021р. падіння на 2,0% відповідно);

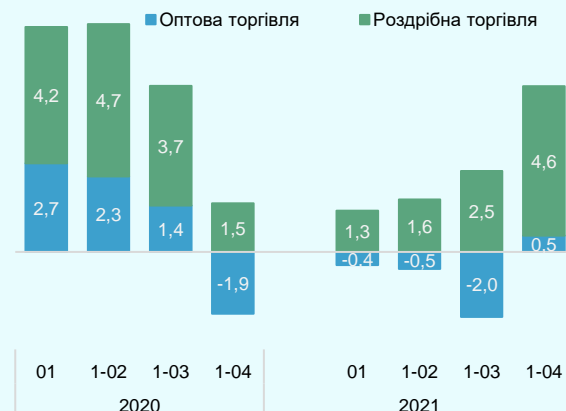
підвищення попиту на послуги оптової торгівлі з боку окремих промислових виробників (зокрема, виробників споживчих товарів тривалого використання та товарів

Рис.5.1 Випуск ВЕД «Торгівля», зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

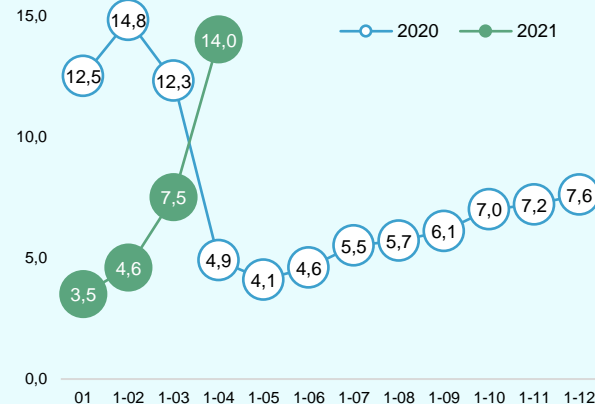
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі остаточних даних Держстату

Рис. 5.2 Внесок оптової та роздрібної торгівлі у загальний обсяг випуску ВЕД «Торгівля», відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис.5.3 Оборот роздрібної торгівлі, зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

Джерело. Держстат

проміжного споживання) та будівельних компаній.

Ключові фактори, що стримували динаміку внутрішньої торгівлі:

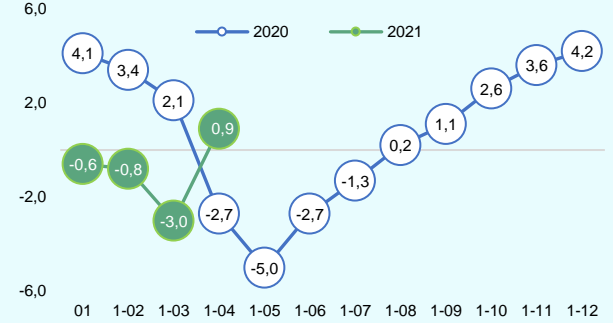
зниження активності населення в частині не першочергових витрат (зокрема, відвідування торгових та розважальних центрів та, певною мірою, придбання товарів і послуг не першої необхідності) **в умовах пожорсткішання карантинних обмежень в окремих регіонах «червоної» зони епідемічної небезпеки;**

сповільнення ділової активності (за даними Національного банку індекс очікувань ділової активності сфери торгівлі у квітні 2021р. знизився порівняно з березнем (52,2п.) і становив 48,9 п.).

Регіональний розріз.

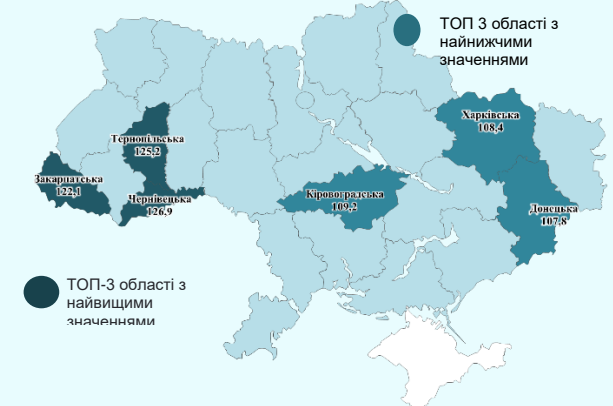
У січні-квітні 2021р. динаміка роздрібного сегменту внутрішнього ринку динаміка роздрібного сегменту внутрішнього ринку у всіх регіонах була позитивною, у тому числі у 13 областях показник перевищив значення по Україні в цілому.

Рис.5.4 Оптовий товарооборот, зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

Джерело. Держстат

Рис. 5.5 Регіональний аспект динаміки підприємств обороту роздрібної торгівлі у січні-квітні 2021 року, % (п/п)

Джерело. Держстат

6. ТРАНСПОРТ, СКЛАДСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, ПОШТОВА ТА КУР'ЄРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

ГОЛОВНЕ

У квітні 2021р. у транспортній сфері ситуація у більшості видів транспорту суттєво поліпшилася. Однак такий прогрес, в більшій мірі, пов'язаний не стільки з економічними чинниками, скільки із низькою статистичною базою порівняння минулого року, коли діяли жорсткі карантинні обмеження з повним припиненням діяльності в окремих видах транспорту.

Як результат, у січні-квітні 2021р. падіння обсягів випуску у сфері транспорту² уповільнилося до 4,2% («мінус» 7,3% у I кв. 2021р. та 10,2% за 4 міс. 2020р.).

Таку динаміку, в першу чергу, визначало:

значне зростання обсягів пасажирообігу – у 11,5 раза (р/р) (зростання на 13,8% у березні 2021р.), що, в більшій мірі, обумовлено критично низькою базою порівняння у квітні 2020р. (падіння на 95,9% у квітні 2020р.), коли діяли жорсткі карантинні обмеження для стримування пандемії COVID-19 як всередині країни, так і поза її межами;

зростання обсягів вантажообігу, вперше з грудня 2019р., на 8,2% (р/р) (скорочення на 8,8% у березні 2021р. та на 27,1% у квітні 2020р.) за рахунок певного відновлення попиту на послуги вантажних перевезень з боку окремих суб'єктів економічної діяльності, які є основними користувачами таких послуг (зокрема, окремих промислових підприємств та будівельної галузі) на тлі поживлення економічної активності як всередині країни, так і поза її межами та початку нового будівельного сезону.

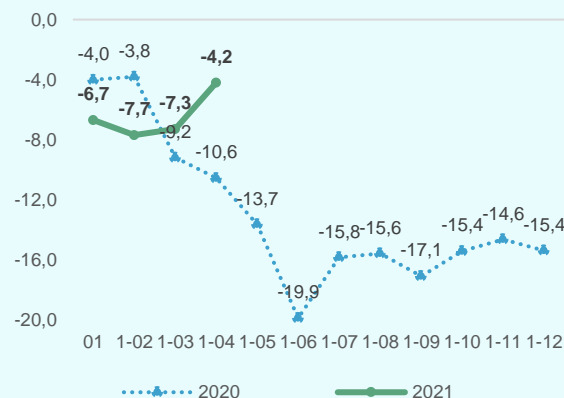
Основними чинниками формування динаміки транспортної сфери у квітні 2021р. були:
у пасажирському транспорті:

Ключові показники	Місячна зміна, %			Кумулятивна зміна, %		Структура, %	
	04.20	03.21	04.21	01.-04.20	01.-04.21	01-04.20	01-04.21
Пасажирообіг	-95,9	13,8	1047,5	-39,7	-15,9	100,0	100,0
залізничний	-	47,6	-	-49,2	-14,7	22,3	22,6
автомобільний	-94,7	-9,6	813,0	-34,5	-21,5	36,9	34,5
водний	-	268,5	-	-90,8	898,7	0,0002	0,002
авіаційний	-99,5	36,6	11732,7	-40,8	-9,8	23,9	25,6
міський	-84,2	10,3	197,0	-32,8	-13,6	16,9	17,3

авіаційному – зростання пасажирообігу у 117,3 раза (зростання на 36,6% у березні 2021р. (р/р)), що, в більшій мірі, обумовлено критично низькою базою порівняння у квітні 2020р. (падіння на 99,5% у квітні 2020р.). Однак певні послаблення карантинних обмежень для туристів у окремих країнах світу частково сприяли поживленню туристичних авіаперельотів;

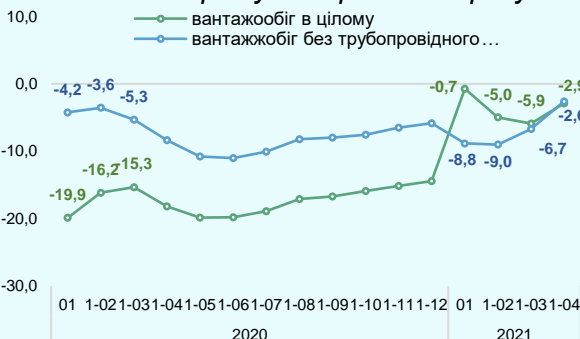
Довідково. За даними МА «Бориспіль» у квітні 2021р. кількість

Рис.6.1 Випуск ВЕД «Транспорт», зміна (п/п) до відповідного періоду попереднього року, %

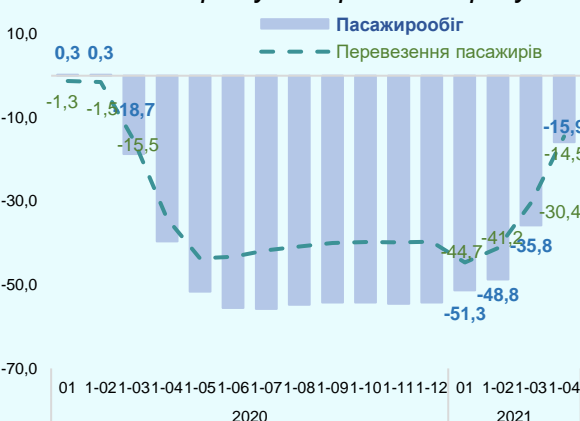
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.2 Вантажообіг в цілому та без трубопровідного транспорту, зміна, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис. 6.3 Пасажирообіг / перевезення пасажирів, зміна, кумулятивно, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

перевезених пасажирів збільшилася порівняно з минулим роком у 98,2 раза (р/р).

автомобільному – зростання у 8,1 раза (скорочення на 9,6% відповідно) на тлі низької бази порівняння у квітні 2020р. (падіння на 94,7% у квітні 2020р.) та певної активізації населення пов'язаної з весняним туризмом <https://bit.ly/2QVqLdQ>.

у вантажному транспорті:

Ключові показники	Місячна зміна, %			Кумулятивна зміна, %		Структура, %	
	04.20	03.21	04.21	01.-04.20	01.-04.21	01-04.20	01-04.21
Вантажообіг	-27,1	-8,8	8,2	-18,2	-2,9	100,0	100,0
залізничний	-17,6	-5,8	10,3	-8,1	-3,1	62,7	62,6
автомобільний	-26,0	0,0	28,8	-9,5	-1,0	14,9	15,2
водний	22,6	10,1	-8,0	-6,9	0,6	0,93	0,96
авіаційний	37,8	37,2	-10,3	-13,4	23,0	0,09	0,12
трубопровідний	-45,1	-23,6	-7,7	-41,4	-4,0	21,4	21,1
Вантажообіг без труби	-18,7	-4,5	13,2	-8,4	-2,6	х	х

залізничному – вперше цього року зростання на 10,3% (падіння на 5,8% у березні 2021р. (р/р)) з урахування низької статистичної бази порівняння минулого року (падіння на 17,6% у квітні 2020р.), а також збільшення попиту з боку реального сектора та поліпшення якості планування руху в АТ «Укрзалізниця», що сприяло прискоренню середньодобового навантаження вантажів у квітні на понад 16% р/р (досягнення 100% показника докризового квітня 2019р.) <https://bit.ly/2SrsbNf>

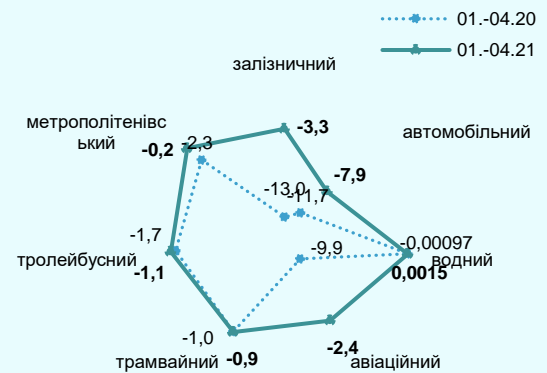
Довідково. За даними Держстату у квітні 2021р. залізницею перевезено традиційно основних ТОП 5 вантажів, які складають 82,2% усіх перевезених вантажів. Так, руда – 24,8% у загальному обсязі відправлених вантажів, будматеріали – 22,9%, кам'яне вугілля – 16,7%, зернові та інші вантажі – по 8,9% кожен відповідно.

автомобільному – зростання на 28,8% (0% у березні 2021р. (р/р)) у більшій мірі, пов'язано з низькою базою порівняння минулого року (падіння на 26,0% у квітні 2020р.), а також частково за рахунок відновлення попиту з боку промислових підприємств, будівельної сфери та роздрібного сегменту внутрішнього ринку;

трубопровідному – уповільнення падіння до 7,7% (скорочення на 23,6% у березні 2021р. (р/р)), окрім низької бази порівняння минулого року (падіння на 45,1%) підтримувалося ще й попитом на транзитні послуги української ГТС з боку країн ЄС в умовах значного зниження запасів газу у власних підземних сховищах за зимовий період.

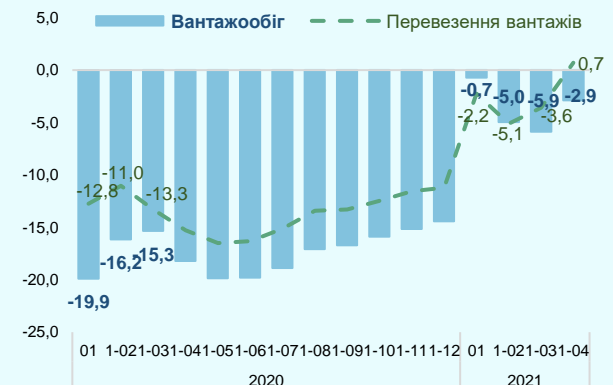
Довідково. Відповідно до даних системи AGSI+ Асоціації європейських операторів підземних газових сховищ (GSE) рівень наповнення ПГС країн ЄС-28 станом на 30.04.2021 становив 29,7% проти 62,3% станом на аналогічну дату минулого року. За даними ТОВ "Оператор ГТС України" до країн Європи у квітні протранспортовано 3,7 млрд м³ газу, що дорівнює показнику березня 2021р. проте на 19,6% менше порівняно з квітнем 2020р. Джерело. <https://bit.ly/3hQ5XiA>.

Рис. 6.4 Внесок основних видів пасажирського транспорту у загальний обсяг пасажирообігу, відсоткових пунктів

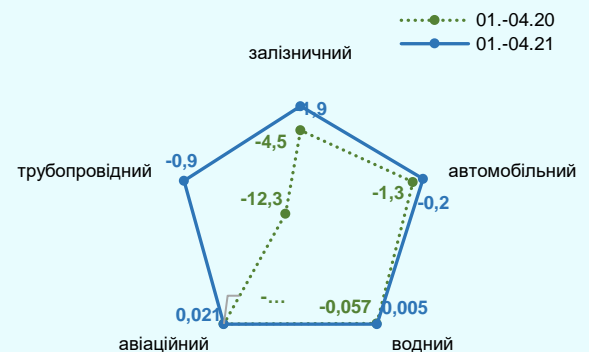
Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

Рис. 6.5 Вантажообіг/перевезення вантажів, зміна, кумулятивно, % до відповідного періоду попереднього року

Джерело. Держстат

Рис. 6.6 Внесок основних видів вантажного транспорту у загальний обсяг вантажообігу, відсоткових пунктів

Джерело. Розрахунки Мінекономіки на базі даних Держстату

ДОДАТКИ

Показники розвитку окремих секторів економіки

Показники	Період	2016	2017	2018	2019	01.-04.20	2020	01-04.21
Промисловість		4,0	1,1	3,0	-0,5	-7,0	-4,5	1,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів		1,1	-3,5	3,4	-1,6	-5,9	-3,0	-0,5
Переробна промисловість		5,6	5,2	2,9	0,9	-7,5	-5,9	1,6
В-во харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів		7,4	6,3	-1,3	3,3	1,7	-0,8	-7,7
Текстильне в-во, в-во одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів		7,9	9,7	-3,4	-7,5	-12,9	-6,1	8,5
Виготовлення виробів з деревини, в-во паперу та поліграфічна діяльність		-1,3	8,8	2,2	-5,2	-4,9	-2,9	6,2
В-во коксу та продуктів нафтоперероблення		6,8	-6,6	6,8	3,1	0,4	-2,0	-5,4
В-во хімічних речовин і хімічної продукції		3,2	2,3	15,3	12,9	14,4	5,1	9,7
В-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів		10,4	3,6	-5,0	3,7	6,1	3,0	-3,7
В-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції		11,1	5,3	0,8	6,7	-9,1	0,1	7,7
Металургійне в-во, в-во готових металевих виробів, крім машин і устаткування		5,0	-2,6	0,8	-1,4	-15,2	-8,7	5,9
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування		1,8	11,7	12,4	-2,2	-19,0	-17,6	6,5
В-во меблів, ін продукції; ремонт і монтаж машин і устаткування		6,2	11,9	10,4	3,0	-12,5	-10,4	15,7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря		3,1	-6,0	3,0	-4,4	-6,8	-0,9	4,2
<i>у т. ч. у розрізі основних промислових груп товарів</i>								
Товари проміжного споживання		4,4	-1,7	2,1	-0,9	-8,2	-3,4	7,2
Інвестиційні товари		2,1	12,0	14,5	-1,0	-20,3	-20,5	-0,4
Споживчі товари короткострокового використання		7,8	7,1	-1,1	1,9	0,5	-1,0	-6,2
Споживчі товари тривалого використання		0,2	17,6	2,3	6,0	-14,0	-1,9	39,6
Енергія		1,9	-3,9	3,2	-2,0	-5,9	-2,4	-0,1
Індекс сільськогосподарської продукції		6,3	-2,2	8,2	1,4	-1,4	-10,1	-4,7
Рослинництво		9,1	-2,9	10,2	1,8	-	-12,1	-
Тваринництво		-2,7	0,2	1,2	0,2	-1,4	-2,5	-4,7
Індекс будівельної продукції		17,4	26,3	8,5	23,6	-7,6	5,6	-5,3
житлові будівлі		13,0	16,3	0,9	3,0	-14,3	-18,5	10,8
нежитлові будівлі		17,4	26,1	5,7	27,4	3,8	-2,7	-7,2
інженерні споруди		11,0	31,7	13,6	23,3	-10,7	14,8	-11,4
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		4,6	3,9	4,6	3,2	-0,4	4,7	5,1
оптова торгівля		4,7	2,8	3,6	-0,5	-2,7	4,2	0,9
роздрібна торгівля		4,3	6,5	6,2	10,3	4,9	7,6	14,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність		3,5	3,6	1,5	7,7	-10,6	-15,4	-4,2
Вантажообіг		2,6	5,9	-3,3	2,1	-18,2	-14,4	-2,9
Пасажиروобіг		5,3	7,6	5,1	2,6	-39,7	-54,2	-15,9

Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки